

Historieglimt 192

Reinabanen

Reinabanen ble også kalt Falkenbanen eller Reina idrettsplass. I dag ligger det et stort nybygg der. Det er ikke så lett å se hvor banen har ligget. Det var i sin tid en viktig arena for ungdommen på Lademoen. Reinabanen hadde en forhistorie. Der hvor kolossen Dora 1 nå ruver i terrenget, lå Falkens første idrettsbane. Da idrettsforeningen Falken var nystartet, ble den første oppgaven å finne en brukbar treningsbane. Området der Nyhavna skulle komme tilhørte havnevesenet. Sandørene som lå der i 1925 liknet mest på en sandørken. Foreningen fikk havnevesenets tillatelse til å kjøre på leire og grus slik at det kunne planeres et rimelig dekke.

Dette ble gjort ved en stor dugnadsinnsats av klubbens medlemmer. I mai 1926 var banen ferdig til bruk. Den ble åpnet med en stafett over 6000 meter og en åpningstale av Reidar Lyseth. Han var den senere så velkjente sportsjournalist

Stafett på Reinabanen. Foto: Byarkivet.

og politiker, men nå en ung mann på 22 år. Gleden over ørabanen ble kortvarig. Allerede i 1927 tok havnevesenet området tilbake til eget bruk! Det opprørte mange.

Noen år etterpå gav Trondheim kommune arbeideridrettskretsen tillatelse til å opparbeide en bane på Reina mellom jernbanesporet og General von Kroghs gate. Banen ble bygd på dugnad med innsats av alle som stod tilsluttet arbeideridrettskretsen i Trondheim. Kretsen samarbeidet med kommunen som sørget for at deler av anlegget ble utført som nødarbeid av arbeidsledige. Sommeren 1932 var banen ferdig til bruk. Ved åpningen deltok AIK-klubber fra hele byen (AIK = arbeideridrettsklubb). Idretten var på denne tiden skarpt

adskilt i arbeiderklubber og borgerlige klubber. Noe samarbeid mellom dem var utenkelig. Et bilde fra åpningen viser innmarsjen med Falkens fane i spissen foran idrettsungdom av begge kjønn i idrettsantrekk. Banen er omgitt av et høyt plankegjerd. Etter defileringen var det en turnoppvisning av Arbeidernes turn- og idrettsforening (ATIF). Et annet innslag var et parti sjakk med mennesker som sjakkbrikker.

Siden Falken var den sentrale aktør for å få banen i stand, bør vi se litt nærmere på denne klubben. En dag var det slått opp et bitte lite oppslag på veggen på hjørnet av Strandveien og Nordtvedts gate. På innsiden av en tom sigaretteske var det skrevet en innbydelse til å danne et nytt idrettslag på Ner-Lamon. Det resulterte i at det nye laget ble konstituert den 9. februar 1925. Styret fikk fem medlemmer: Birger Aspås, formann, Ingolf Brechan, nestformann, Erling Berg, sekretær og de to styremedlemmene Aksel Jørgensen og Nils Paulsen. Mer kan en lese hos Torbjørn Torgersen, *Fra «koloni» til arbeiderbydel*, Trondheim 1997.

Reinabanen ble et eldorado for ungene og ungdommene på Lademoen både sommer og vinter. Kanskje ble vinteren den aller beste tiden fordi banemester Karl Brechan var noe av en trollmann med isen. Om sommeren var det fotballkamper og friidrettsstevner. Høydehopperen Ole Benjaminsen var en legende. Han hoppet 1,98 meter med saksestil på Bislett. Han var ofte å se både på trening og ved stevner. Fotballkampene mellom Falken og Ørn var spennende. Kampene samlet flere hundre ivrige tilskuere fra hvert av lagene. Det var oppgjør mellom de to lokallagene som var de to beste arbeideridrettslagene i byen. De var jo nære naboer. Falken var fra Ner-Lamoen. Ørn var fra Øver-Lamoen. Den gangen var det selvsagt at spillerne var fra det strøket som laget representerte.

Vinteridretten var både for de fremste skøyteløperne og for gutter og jenter i lek. Mange husker ungdomstiden på Reinabanen. Guttene loset jentene runde etter runde. Utstyret var ikke alltid noe å skryte av. De fleste hadde horn- eller krøllskøyter som ble skrudd på støvlene eller festet med lærremmer. Andre hadde panserskøyter. De færreste hadde pansere med sko. Under nyttårsfeiringen var det karneval på banen med stort oppmøte både av gamle og unge. Mange ungdommer fant sin livsledsager på Reinabanen. Det store var skøytetestevnene om vinteren. De ble etter hvert både nasjonale og internasjonale. Karl Brechan var banemester frem til krigen i 1940. Hans evne til å lage og preparere god skøyteis gikk det frasagn om over hele landet. Trygve Barø fra sportsklubben Ørn gikk 500-meteren på datidens fantastiske tid 42,5. Karl Brechan var trener for Falkentrioen, Hjalmar Andersen, Sverre Farstad og Henry Wahl, som dominerte norsk skøytesport i etterkrigstida.

Økonomien var stadig et problem for arbeideridrettslagene. Når Falken for eksempel skulle sende utøvere til stevner enten i Trøndelag eller ellers i landet, måtte det pengeinnsamling til. Det ble gjort slik: De arbeidsløse ble først bedt om bidra med noen ører eller kroner. Når disse pengene var talt opp, visste

klubben hvor mye de fikk under hele innsamlingen. De som var i lønnet arbeid kunne selvsagt ikke gi mindre enn de arbeidsløse! Økonomien var et problem, men de greide brasene!

Da krigen kom, ble Falkenbanen tatt i bruk som vedlager for byen. Både bedrifter og vanlige husholdninger var avhengig av ved som brensel. De store haugene med ved dominerte banen under krigen. Vedsalget fikk en forlengelse etter krigen da Brechan drev brenselsforretning der. Etter en tid ble banen byggegrunn. Norske Meieriers Salgssentral satte opp sitt sentrallager. Nå er det for lengst revet og et nytt stort forretningsbygg har tatt plassen. Reinabanen er en saga blott, men minnene lever.